

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 14. novembrī
(OR. en)

14716/22

COPS 546
COHOM 139
CONUN 277
DEVGEN 203
CFSP/PESC 1540
CSDP/PSDC 772
RELEX 1521

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
lepr. dok. Nr.:	14499/22
Temats:	Padomes secinājumi par sievietēm, mieru un drošību

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par sievietēm, mieru un drošību, kurus Padome apstiprināja 2022. gada 14. novembra sanāksmē.

PADOMES SECINĀJUMI PAR SIEVIETĒM, MIERU UN DROŠĪBU

1. Dzimumu līdztiesība un cilvēktiesības ir universālo vērtību kodols un patstāvīgas prioritātes, kuras ir integrētas visās Eiropas Savienības politikas jomās. Padome atgādina par tās secinājumiem par sievietēm, mieru un drošību (SMD), kas tika pieņemti 2018. gada 10. decembrī, atkārtoti apstiprina, ka joprojām ir spēkā ES stratēģiskā pieeja SMD, un apņemas pilnībā īstenot ES Rīcības plānu par sievietēm, mieru un drošību 2019.–2024. gadam. Ir radušās jaunas problēmas un izaicinājumi, kas ir jārisina. SMD programmas saistību pilnīga īstenošana ir aizvien tikpat svarīga kā iepriekš, ņemot vērā pašreizējo ģeopolitisko kontekstu un mainīgo drošības vidi, un ir miera un drošības centrālais elements, kā noteikts Rezolūcijā 1325 (2000) un turpmākajās rezolūcijās.
2. Padome atbalsta ANO ģenerālsekretāra ziņojumā "Mūsu kopīgā programma" ierosināto priekšlikumu par "jaunu programmu mieram", kā ietvaros pašreizējā SMD programma cita starpā tiktu izmantota kā pamats, lai sievietes un dzimumu līdztiesības jautājumu padarītu par miera un drošības centrālo elementu.
3. Padome uzsver, cik politiski svarīga ir SMD programma, un atzinīgi vērtē tās iekļaušanu dažādās ES politikās un rīcības plānos kopš Padomes 2018. gada secinājumu pieņemšanas. Šajā sakarā Eiropas Komisija ir pieņēmusi ES Dzimumu līdztiesības stratēģiju 2020.–2025. gadam un ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānu (*GAP*) III "Vērienīgu programmu dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā" 2021.–2025. gadam, ko prezidentvalsts atzinīgi novērtēja 2020. gada 16. decembra secinājumos. Padome aicina Augsto pārstāvi un Eiropas Komisiju ziņot par darbībām, kas veiktas, un atziņām, kas gūtas, īstenojot SMD saistības attiecībā uz dažādām politikām un rīcības plāniem, un izdarīs secinājumus par turpmāku darbību, lai šajā sakarā paātrinātu rīcību.

4. Padome ir nobažījiesies par bruņoto konfliktu nesamērīgo ietekmi, kas joprojām skar sievietes un meitenes visā pasaulē, kā arī par seksuālas un ar dzimumu saistītas vardarbības, tostarp ar konfliktiem saistītas seksuālas vardarbības, izplatību bezsaistē un tiešsaistē. Padome pastiprinās centienus, lai novērstu un cīnītos pret seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, lai nodrošinātu vainīgo saukšanu pie pilnas atbildības un apkarotu nesodāmību, un mudinās visas ieinteresētās personas pievienoties šiem kopīgajiem centieniem. Padome uzsver, ka riska mazināšanai un visu veidu seksuālās un ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanai ES izmantos koordinētu pieeju un nodrošinās, ka reaģēšanas pasākumi ir orientēti uz upuriem un izdzīvojušajiem un ir atbilstoši viņu traumām, tostarp sniedzot piekļuvi seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem, kā arī garīgās veselības un psiholoģiskajam atbalstam. Padome atkārtoti uzsver nelokāmo apņemšanos ievērot starptautiskās cilvēktiesības un starptautiskās humanitārās tiesības un izbeigt nesodāmību par starptautiskiem noziegumiem, īpaši gadījumos, kad izvarošana tiek izmantota kā kara ierocis.
5. Eiropas Savienība joprojām ir apņēmusies veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, kā arī nodrošināt Pekinas Rīcības platformas un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) rīcības programmas un to pārskatīšanas konferenču rezultātu pilnīgu un efektīvu īstenošanu un ir joprojām apņēmusies veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības (*SRHR*) šajā kontekstā. Tāpēc ES vēlreiz apliecina, ka ir apņēmusies veicināt, aizsargāt un īstenot ikviena indivīda tiesības pašam – bez jebkādas diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības – pilnībā būt noteicējam pār jautājumiem, kas saistīti ar seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību, un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. ES arī uzsver, ka ir nepieciešams, lai seksuālās un reproduktīvās veselības jomā būtu vispārēji sasniedzama kvalitatīva un cenas ziņā pieejama visaptveroša informācija, izglītība, tostarp visaptveroša izglītība par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumi.

6. Padome pauž bažas par globālo reakciju pret to, ka sievietes un meitenes var pilntiesīgi baudīt cilvēktiesības, un par sieviešu un meiteņu drošuma un drošības samazināšanos. Padome nosoda aizvien plašākas gan bezsaistē, gan tiešsaistē pret sievietēm un meitenēm izvērstas represijas, vardarbību, draudus un uzbrukumus, jo īpaši tos, kas vērsti pret cilvēktiesību aizstāvēm, žurnālistēm, miera aktīvistēm, sieviešu vadītām organizācijām, politiski aktīvām sievietēm, arodbiedrību pārstāvēm, sievietēm, kas pakļautas piespiedu pārvietošanai un migrācijai, kā arī pret visām sievietēm un meitenēm, kuras atrodas konfliktu un krīžu skartās situācijās, jo īpaši Afganistānā, Kolumbijā, Etiopijā, Mjanmā, Sudānā, Sīrijā un Jemenā. Padome mudina Augsto pārstāvi, EĀDD vēstnieku dzimumu līdztiesības un daudzveidības jautājumos un dalībvalstis pastiprināt sadarbību ar citām starptautiskām, reģionālām un vietējām organizācijām, kā arī ar pilsonisko sabiedrību, tostarp sieviešu tiesību organizācijām, cilvēktiesību aizstāvēm un miera aktīvistēm, lai šīm tendencēm rastu risinājumu.
7. Padome atkārtoti aicina stiprināt sieviešu un meiteņu pilntiesīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību un līderību konfliktu novēršanā un risināšanā visā konfliktu ciklā, tostarp formālā un neformālā mediācijā, krīzes pārvaldībā, miera veidošanā un miera uzturēšanā, sarunās par mieru, demobilizācijā, atbrūošanā un reintergrācijā, drošības sektora reformā, kā arī citos atjaunošanas un rekonstrukcijas procesos. Padome atgādina par savu apņemšanos atbalstīt sieviešu un jauniešu – visā viņu daudzveidībā – līdztiesīgu, pilntiesīgu, efektīvu un jēgpilnu līdzdalību, tostarp visās sabiedriskās un politiskās dzīves jomās, saskaņā ar ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam. Sieviešu līderības un līdzdalības būtisks pieaugums visos miera un drošības aspektos ir nepieciešams ne vien tādēļ, lai nodrošinātu cilvēktiesības un dzimumu līdztiesību, iekļaujošu pārvaldību un sociālo kohēziju, bet arī lai rastu ilgtspējīgus konfliktu un krīžu risinājumus.

8. Pilsoniskās sabiedrības organizācijām, sieviešu vadītām organizācijām, cilvēktiesību aizstāvēm un miera aktīvistēm ir būtiska loma pārmaiņu un SMD programmas saistību īstenošanā. Bieži vien viņas saskaras ar konkrētiem drošības apdraudējumiem, iebiedēšanu un vajāšanu un ir pelnījušas mūsu atzinību, atbalstu un aizsardzību. Padome uzsver, cik svarīgi ir cieši sadarboties ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai īstenotu dzimumu līdztiesības un SMD saistības un saistības sasniegt ilgspējīgas attīstības mērķus (IAM). Tā atzinīgi vērtē pilsoniskās sabiedrības, sieviešu vietējā līmeņa organizāciju, miera aktīvistu un cilvēktiesību aizstāvju nozīmīgo lomu, ko tie īsteno ar aktīvu iesaistīšanos, apspriešanos un dalību, tostarp humanitārajā un krīzes kontekstā. Šajā sakarā Padome aicina Komisiju, Augsto pārstāvi, dalībvalstis, ES īpašos pārstāvjus, ES īpašos sūtņus un citus ES pārstāvjus vēl vairāk pastiprināt sadarbību un apspriešanos ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tostarp ar sieviešu vadītām organizācijām, lai sievietēm un meitenēm nodrošinātu dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgas iespējas. Padome mudina dalībvalstis SMD programmas politikas un projekta izstrādē, īstenošanā, pārraudzībā un izvērtēšanā iekļaut sieviešu vadītas un uz sievietēm orientētas pilsoniskās sabiedrības organizācijas.
9. Nopietnas bažas raisa tas, kā Krievijas agresijas karš ietekmē visas sievietes un meitenes, un ārkārtīgi satraucošs ir pieaugošs liecību par seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību skaits, tostarp tas, ka Krievijas bruņotie spēki un Krievijas bruņoto spēku kontrolētās paramilitārās struktūras to izmanto kā kara taktiku. Šajā sakarā Neatkarīgā starptautiskā izmeklēšanas komisija Ukrainas jautājumā ir atzinusi, ka Ukrainā ir pastrādāti kara noziegumi. Padome uzsver, ka ir jānodrošina vainīgo saukšana pie pilnas atbildības par seksuāliem un ar dzimumu saistītiem noziegumiem. Ir ārkārtīgi svarīgi visos pasākumos, kurus veic, reaģējot uz Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, proti, humanitārajos pasākumos, krīzes reaģēšanas pasākumos, ilgtermiņa miera, drošības un rekonstrukcijas pasākumos, nodrošināt dzimumresponsīvu, uz izdzīvojušajiem orientētu un traumām atbilstošu pieeju. Padome atzinīgi vērtē un atbalsta Ukrainas centienus īstenot tās otro valsts rīcības plānu par SMD 2021.–2025. gadam.

10. Pašlaik Irānā notiekošā vardarbīgā vēršanās pret protestētājiem, tostarp pret sievietēm un bērniem, vēl lielākā mērā izceļ SMD programmas steidzamību un ir sauciens pēc mūsu atbalsta. Sieviešu un meiteņu tiesības Irānā ir jārespektē un jāaizsargā, un ir jānodrošina viņu pilntiesīga, vienlīdzīga un jēgpilna līdzdalība sabiedriskajā dzīvē, cita starpā – lēmumu pieņemšanā. Padome sagaida, ka Irānas iestādes ievēros principus, kas nostiprināti Starptautiskajā pilsonisko un politisko tiesību paktā (*ICCPR*), kurā Irāna ir viena no Pusēm; jo īpaši, ka tā minētos principus ievēros, respektējot tiesības uz nediskrimināciju un vīriešu un sieviešu vienlīdzīgās tiesības izmantot pilsoniskās un politiskās tiesības, kas tiek garantētas saskaņā ar *ICCPR*. Turklāt Padome aicina Irānas iestādes atbrīvot visus nevardarbīgos protestētājus, visiem aizturētajiem nodrošināt likumā paredzēto kārtību un viest skaidrību par nāves gadījumu un arestu skaitu.
11. Sieviešu un meiteņu situācijas pasliktināšanās Afganistānā joprojām raisa nopietnas bažas. Padome nosoda to, ka Talibāns sistemātiski turpina ierobežot sieviešu un meiteņu cilvēktiesības un pamatbrīvības. Padome aicina Augsto pārstāvi, Komisiju un dalībvalstis pielikt mērķtiecīgus un pamatīgus pūliņus, lai pievērstos šai situācijai un nodrošinātu afgāņu sieviešu līdzdalību politiskajos dialogos par Afganistānu. Padome atzīst, cik svarīgas šajā sakarībā ir iniciatīvas, kuru nolūks ir virzīt uz priekšu SMD programmu, piemēram, ES veicināta foruma izveide afgāņu sievietēm līderēm.

12. Mūslaiku globālā miera un drošības problemātikai SMD programma ir centrāls elements. Šajā sakarībā Padome uzsver, ka tādi faktori kā bruņots konflikts, kā arī jauni, iepriekš nebijuši un arvien sarežģītāki drošības izaicinājumi, piemēram, klimata pārmaiņas, nenodrošinātība ar pārtiku, ūdens un citu dabas resursu trūkums, pandēmijas, cita starpā arī Covid-19 pandēmijas sekas, enerģētikas problēmas, terorisms, organizētā noziedzība, piespiedu migrācija un pārvietošana, cilvēku tirdzniecība, riski, kas saistīti ar jaunām un revolucionārām tehnoloģijām, un hibrīddraudi, cita starpā kiberuzbrukumi un dezinformācija, nesamērīgi ietekmē sievietes un meitenes, un tā rezultātā sieviešu stāvoklis kopumā ir pasliktinājies, kam, savukārt, ir bijusi negatīva ietekme uz to, cik lielā mērā sievietes un meitenes visā pasaulē var pilnībā baudīt cilvēktiesības. ES un tās dalībvalstis apņemas tiekties rast izpratni par drošības risku dzimuma dimensijām un attiecīgi rīkoties, lai izvairītos no neaizsargātības saasināšanās, bet vienlaikus arī atklāt jaunus "atpēriena punktus", lai progresētu dzimumu līdztiesības jautājumā, uzlabotu noturību un uzturētu mieru. Ir izšķiroši svarīgi, lai jebkādas reakcijas pamatā būtu:

- cēloņu, seku un ietekmes uz politiku dzimumaspekta analīze, ko veic, izmantojot dzimumu statistiku, kuras pamatā ir pēc dzimuma, vecuma un invaliditātes sadalīti dati, ar mērķi nodrošināt efektīvāku, iekļaujošāku un ilgtspējīgāku reakciju;
- sieviešu pilntiesīga, vienlīdzīga un jēgpilna līdzdalība visos konflikta cikla posmos;
- ar dzimumu saistītas vardarbības novēršana un aizsardzība pret to;
- vispārēja iekļaujoša un dzimumvērīga līderība politikā un ar drošību saistītajā lēmumu pieņemšanā kopumā.

13. Padome pasvītro, ka ir jāveic pēcpasākumi saistībām, kas uzņemtas sakarā ar SMD integrēšanu Stratēģiskajā kompasā un 2020. gada ES miera mediācijas koncepcijā, un ES mediācijas pamatnostādņēs, kā arī centieniem, kas ieguldīti, lai sekmētu un nodrošinātu dzimumperspektīvu un SMD saistības ES stabilizācijas koncepcijas un Civilās KDAP pakta 2.0 izstrādē. Padome uzsver savu apņemšanos palielināt sieviešu skaitu visos amatos, cita starpā – vadošajos amatos. Turklāt Padome atzīst, ka SMD ir pilnībā jāintegrē abos Eiropas Miera mehānisma pilāros. ES ārējai darbībai būtu jāsniedz aktīvs ieguldījums sieviešu un meiteņu cilvēktiesību īstenošanā, cita starpā, tādu konfliktu novēršanā, kas saistīti ar seksuāla rakstura un ar dzimumu saistītu vardarbību.
14. Padome atgādina, ka ir jānodrošina dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana, speciālās zināšanas un SMD programmas īstenošana KDAP misijās un operācijās, to vispārējā plānošanā, īstenošanā, pēcpasākumos, pārraudzībā un izvērtēšanā, lai pastiprinātu situācijas apzināšanos un uzlabotu profilakses un aizsardzības pasākumus. Tas atbilst stratēģijai un rīcības plānam, kura nolūks ir pastiprināt sieviešu līdzdalību civilajās KDAP misijās 2021.–2024. gadā. Padome aicina ES iestādes un dalībvalstis nodrošināt, lai KDAP misijas un operācijas vēl lielākā mērā sekmētu dzimumu līdztiesību, galveno uzmanību vēršot uz sieviešu pilntiesīgu, vienlīdzīgu un jēgpilnu līdzdalību visās civilajās un militārajās KDAP funkcijās, cita starpā – vadošajos amatos. Dzimumvērtīga līderība būtu jāsekmē, EĀDD KDAP pārvaldības struktūrā – cita starpā arī Savienības militārajās struktūrās – stiprinot speciālās zināšanas par dzimumu līdztiesības jautājumiem. Padome aicina ES un tās dalībvalstis saskaņā ar ES Stratēģiskajā kompasā 2023. gadam izvirzīto apņemšanos stiprināt padomdevēju cilvēktiesību un dzimumu jautājumos tīklu. Padome aicina turpināt īstenot uz preventīviem pasākumiem balstītu nulles tolerances politiku attiecībā uz visu veidu seksuālu izmantošanu, vardarbību un uzmākšanos, ko veikuši ES darbinieki vai darbinieki, kas ir nosūtīti KDAP misijās un operācijās, kā arī komandieri/vadītāji, līgumslēdzēji un partneri. Tā mudina ES un tās dalībvalstis padziļināti pievērsties šiem jautājumiem nākamajā Civilās KDAP paktā.

15. Padome arī atzīmē, ka pilnīga SMD programmas īstenošana joprojām ir galvenā prioritāte ES un ANO Miera operāciju un krīzes pārvarēšanas stratēģiskajai partnerībai, kā apstiprināts Padomes 2022. gada 24. janvāra secinājumos, kā arī partnerībai ar citām starptautiskām un reģionālām organizācijām, piemēram, EDSO, NATO un Āfrikas Savienību. Tā aicina pastiprināt centienus, lai paātrinātu ES un ANO kopīgās apņemšanās iedarbināšanu, īpašu uzmanību pievēršot sieviešu cilvēktiesību aizstāvju un miera veidotāju aizsardzībai pret represijām, draudiem un vardarbību. Padome mudina ES un tās dalībvalstis sistemātiski pieņemt uz dzimumu līdztiesības veicināšanu orientētu pieeju un visā ES ārējā darbībā, cita starpā arī visās – gan civilās, gan militārās – KĀDP/KDAP darbībās, kā arī politiskajos dialogos, cilvēktiesību dialogos un starptautiskajās partnerībās integrēt dzimumperspektīvu un analīzi, un sieviešu līdzdalību.
16. Padome atzinīgi vērtē EĀDD vēstnieka dzimumu līdztiesības un dažādības jautājumos pilnvarojumu un viņa paveikto darbu virzībā uz turpmāku SMD saistību integrēšanu ES rīcībā. Šajā nolūkā Padome uzsver, ka ES un tās dalībvalstīm dzimumvērtīgas pieejas ir jāpieņem visos centienos, kuri vērsti uz konfliktu novēršanu un risināšanu, miera sarunām, drošību, miera veidošanu, miera uzturēšanu, humanitāro atbildes reakciju, kā arī palīdzību konfliktu skartajām valstīm, to atjaunošanu un rekonstrukciju, cita starpā pārejas posma tiesiskuma procesiem, un jānodrošina sieviešu pilntiesīga, vienlīdzīga un jēgpilna dalība šajos procesos. Padome aicina Politikas un drošības komiteju (PDK) apsvērt to, kā SMD varētu sistemātiski integrēt un iekļaut visos politikas un drošības dialogos.

17. Padome pasvītro, cik svarīgs ir EĀDD, cita starpā ES Militārais štābs, Komisijas dienesti un dalībvalstis, ciktāl ir runa par paraugprakses izstrādi un kopīgošanu attiecībā uz dzimumvērtīgiem rādītājiem pārskatatbildībai, pa dzimumu un vecumu sadalītiem datiem un dzimumaspekta analīzi visā ar mieru un drošību saistītajā programmu veidošanā, finansēšanā un KDAP rīcībā, lai būtu iespējams sekot līdzi progresam un to pārraudzīt, un atbalstīt sieviešu cilvēktiesības un virzīt uz priekšu SMD programmu. Šajā sakarībā tā atgādina, kāda ir ES darba grupas SDM jautājumos loma – ka tā ir svarīgs forums, kurā notiek apmaiņa un partnerība starp ES iestādēm, dalībvalstīm un pilsonisko sabiedrību –, un aicina ES un tās dalībvalstis attiecīgā gadījumā izmantot sinerģijas, kas veidojas starp starptautiskajiem pārraudzības un ietekmes mērīšanas satvariem.
18. Padome pilnībā saglabā savu apņemšanos nodrošināt pilnīgu SMD programmas īstenošanu un saglabā savu iesaisti šajā jautājumā.
-